

Äänekosken Katulähetys ry:n avustushakemus

PETUR 26.08.2020 § 52
707/02.04.01.01.05/2020

KH 20.04.2020 § 108

Yleistä

Äänekosken Katulähetys ry on 25.3.2020 toimittanut kaupungille 25.3.2020 päivätyn avustushakemuksen, jolla se hakee kaupungilta avustusta työllistämistoimintaansa tai yleensä toimintansa kulujen kattamiseen. Haetun avustuksen määrä on 50 000 euroa ja hakemuksen mukaan se on tarkoitettu vuodelle 2020.

Hakemus on liitteenä.

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaan vapaa-aikalautakunta päättää keskitetysti kaikkien toimialojen vapaaehtoisjärjestöjen avustuksista. Suoraan hallintosäännön perusteella puheena oleva Äänekosken Katulähetys ry:n avustushakemus tulisi siirtää vapaa-aikalautakunnan käsiteltäväksi. Hakemuksessa kuitenkin viitataan työllistämisen- ja valmennustoimintaan, jotka eivät ole vapaa-aikalautakunnan alaista toimintaa, vaan kuuluvat kaupunginhallituksen alaiselle elinvoimayksikölle ja perusturvatoimelle.

Avustushakemuksen tarkastelussa voidaan erotella kaksi osa-aluetta. Toisaalta kyse on yhdistyksen mahdollisesta rahallisesta avustamisesta ja toisaalta palveluista, joita yhdistys voisi tai haluaisi myydä kaupungille.

Mahdollinen avustaminen

Kaupungilla on yleinen mahdollisuus tukea sellaista aatteellista yhdistystoimintaa, joka kohdistuu kuntalaisiin tai ainakin hyödyttää kuntalaisia. Tuki voidaan toteuttaa myöntämällä harkinnanvaraisia rahallisia avustuksia yhdistyksille ottaen kuitenkin huomioon yhdenvertaisuusperiaatteesta johtuvat vaatimukset kohdella tasapuolisesti eri yhdistyksiä ja niiden edustamia aatteellisia suuntauksia. Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää muun muassa päätöksenteon johdonmukaisuutta: avustamiselle tulisi etukäteen määritellä yleiset perusteet, joita kussakin yksittäisessä tapauksessa sovelletaan. Yhdenvertaisuusperiaatteen vastakohtana on avustamiskäytännön räätälöinti avustuksen saajan mukaan.

Jos kaupunki haluaa tarjota avustuksia esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimintaa harjoittaville tai välityömarkkinoiden työpaikkoja tarjoaville aatteellisille yhdistyksille, sen tulisi määritellä tähän liittyvien avustusten ehdot ja jakoperusteet ja julistaa avustukset julkisesti haettavaksi. Ei ole mahdollista antaa avustusta vain yhdelle yhdistykselle ilman, että myös muilla olisi vastaavaan mahdollisuutta. Kaupungin määrittelemänä hakuaikana saatujen hakemusten perusteella kaupunki voi jakaa avustuksiin varatun määrärahan tai osan siitä avustamisen vähimmäisehdot täyttävälle yhdistyksille ilmoitettujen jakoperusteiden mukaisesti.

Todettakoon, että kaupungin vuoden 2020 talousarvioon ei ole varattu lainkaan määrärahaa puheena olevia avustuksia varten. On selvää, että talousarvion millään menokohdalla ei ole kymmenien tuhansien eurojen ylimääräisiä varoja, joita voitaisiin uudelleenkohdentaa tähän tarkoitukseen. Ennen avustusten julistamista haettavaksi olisikin valtuuston ensiksi muutettava talousarviota niin, että sinne lisättäisiin sopivaksi katsottu määräraha avustamista varten ja samalla osoitettaisiin, millä tulolla se katetaan.

Kaikessa avustustoiminnassa on syytä kiinnittää riittävää huomiota järjestelyn oikeudelliseen luonteeseen. Avustuksen antamisen ja palvelun hankkimisen välisenä erona on, että hankinnassa ostajan maksama hinta on korvaus saadusta palvelusta, mutta annettava avustus on määritelmällisesti aina vastikkeetonta. Jos yhdistys tuottaa saamansa rahan vastikkeena kaupungille palveluita, kyse ei ole avustuksesta, vaan palvelun ostosta, joka on järjestettävä hankintalainsäädännön mukaisesti. Julkiseen hankintaan kuuluvassa kilpailutilanteessa esiintyy aina myös riski jäädä vaille sopimusta tai tilausta.

Mahdolliset palveluhankinnat

Äänekosken Katulähetys ry:n avustushakemuksessa mainitaan erilaisia työllisyyden hoitoon liittyviä palveluita, joita yhdistys voisi tai haluaisi myydä kaupungille. Tähän on todettava, että jos kaupungilla on tarvetta hankkia palveluita oman organisaationsa ulkopuolelta, tulee kaupungin järjestää nämä hankinnat julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaa avointa, julkista tarjouskilpailua, johon kaikki kiinnostuneet voivat osallistua.

Kaupunki ei voi keskittää työllisyyden hoitoon liittyvien palveluiden hankintoja vain yhdelle palveluntarjoajalle, koska tämä olisi ristiriidassa palveluntarjoajien tasapuolisen kohtelun periaatteen ja hankintalainsäädännön tarkoituksena olevan kilpailun edistämisen kanssa. Palveluhankintojen kohdistamisen tai hinnoittelun perusteena ei myöskään saa pitää avustustarkoitusta, vaan hinnoittelun tulee olla kilpailullinen ja siinä tulee pyrkiä kaupungin kannalta taloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. On palveluntarjoajan itsensä asiana hinnoitella tarjoamansa tuotteet ja siinä yhteydessä ratkaista, millaisia euromääräisiä tai suhteellisia katteita se tavoittelee ja tarvitsee.

Jos kaupungille muodostuu tilanne, jossa se katsoo tarpeelliseksi hankkia työllisyyden hoitoon liittyviä palveluita oman organisaationsa ulkopuolelta, hankinnan perustana on kaupungin käsitys paikkakunnan väestön ja määritellyn kohderyhmän palvelutarpeesta. Kaupungilla ei ole syytä kuluttaa verovaroja hankkiakseen sellaisia palveluita, joille ei ole kysyntää tai ammatillisesti havaittua tarvetta. Palvelutarpeen tarkastelu kuuluu sosiaalihuoltoon ja työllisyyden hoitoa koskevassa lainsäädännössä kunnille säädettyjen tehtävien toteuttamiseen. Tarkastelun keskiössä on kaupungin asiakkaana olevan yksilön etu, ei yksittäisen palveluntuottajan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen.

Kaupungin taloudellinen tilanne

Ajankohtaisen COVID-19-tartuntatautiepidemian eli niin sanotun koronavirusepidemian johdosta Äänekosken kaupungin taloudellinen tilanne vaikeutuu kuluvana vuonna erittäin vakavasti. Kaupungin verotulot supistuvat voimakkaasti ja myös toimintatuotot (esim. päivähoitomaksut) jäävät normaalia vähäisemmiksi. Samaan aikaan varsinkin terveydenhuoltopalveluista aiheutuvat menot kasvavat. Onkin todennäköistä, että kaupungin vuoden 2020 tilikauden tuloksesta muodostuu merkittävästi alijäämäinen.

Ajankohtaisessa tilanteessa kaupunki joutuu supistamaan monia tarjoamiaan palveluita, peruuttamaan suunniteltuja investointeja ja valmistautumaan muihinkin säästötoimiin. Kaupunginhallituksen 14.4.2020 (95 §) tekemän päätöksen mukaan kaupunki aloittaa myös koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Näissä olosuhteissa on pidettävä selvänä, että kaupungilla ei ole varaa järjestellä Äänekosken Katulähetys ry:n hyväksi mittavia avustuksia tai julkisia hankintoja. Yhdistyksen tulee itse huolehtia omasta toiminnastaan ja saattaa se taloudellisesti kestäväälle pohjalle.

(Valmistelija hallintojohtaja Alekski Heikkilä, puh. 040 823 7921)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että Äänekosken Katulähetys ry:lle ei myönnetä avustusta eikä yhdistyksen 25.3.2020 toimittama avustushakemus muutoinkaan anna aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että se siirtää asian perusturvalautakunnan käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus.

- - - - -

PETUR 26.05.2020 § 42

Perusturvalautakunta on saanut 23.4.2020 kaupunginhallituksen päätöksellä 20.4.2020 § 108 käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi Äänekosken Katulähetys ry:n 25.3.2020 kaupungille toimittaman 50 000 €:n avustushakemuksen, jolla se hakee kaupungilta avustusta työllistämistoimintaansa tai yleensä toimintansa kulujen kattamiseen vuodelle 2020.

Hakemus on liitteenä.

(valmistelija perusturvajohtaja Saara Kuusela puh. 040 579 4573)

Perusturvajohtajan ehdotus:

Perusturvalautakunta päättää, että Äänekosken Katulähetys ry:lle ei myönnetä avustusta eikä yhdistyksen 25.3.2020 toimittama avustushakemus muutenkaan anna aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Perusturvalautakunta viittaa kaupunginhallituksessa 20.4.2020 § 108 käsitellyn asian selostusosaan ja toteaa siinä olevien seikkojen täytävän kielteisen päätöksen perustelut edelleen tässä.

Lisäksi todetaan, ettei perusturvalautakunta ole erikseen varannut talousarvioon jaettavaa avustussummaa kuluvalle vuodelle. Edelleen esiintuodaan alkuvuodesta alkanut ja edelleen vallitseva koronakriisi ja sen aiheuttama huomattava kustannusten nousu sosiaali- ja terveydenhuollossa kuluvana vuonna.

Päätös:

Keskustelun kuluessa Marke Tuominen esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun seuraavan perusturvalautakunnan kokoukseen. Lisäselvityksenä pyydetään kenelle ja millä yleisillä perusteilla perusturvan toimiala on vuonna 2020 avustuksia myöntänyt sekä myönnettyjen avustusten vaikuttavuusarviointi kaupungille.

Riikka Happo, Piia Flink-Liimatainen ja Pentti Salminen kannattivat Marke Tuomisen esitystä.

Koska oli tehty perusturvajohtajan esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat perusturvajohtajan esitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Marke Tuomisen esitystä, äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksellä.

Suoritettussa äänestyksessä ei annettu yhtään JAA-ääntä ja kahdeksan EI-ääntä (Holopainen, Tuominen, Flink-Liimatainen, Hakonen, Happo, Hänninen, Paananen, Salminen). Tyhjiä ääniä ei annettu ja yksi lautakunnan jäsen oli poissa kokouksesta.

Puheenjohtaja totesi, että Marke Tuomisen ehdotus tuli perusturvalautakunnan päätökseksi.

Hyväksyttiin.

- - - - -

PETUR 26.8.2020

Perusturvalautakunta palautti kokouksessa 26.5.2020 § 42 Äänekosken Katulähetys ry:n avustushakemuksen uudelleen valmisteluun seuraavaan kokoukseen. Lisäselvityksenä pyydettiin kenelle ja millä yleisillä perusteilla perusturvan toimiala on vuonna 2020 avustuksia myöntänyt sekä myönnettyjen avustusten vaikuttavuusarviointi kaupungille. Liitteissä ovat pyydetyt

lisäselvitykset perusturvalautakunnan myöntämistä avustuksista kuluvalle vuodelle Siniaalto ry:lle ja Äänekosken Ilona ry:lle.

Valmistelija perusturvajohtaja Saara Kuusela puh. 040 579 4573

Päätösehdotus Edelleen perusturvalautakunta päättää, ettei Äänekosken katulähetys ry:lle myönnetä avustusta aikaisemmin esitettyihin perusteluihin vedoten. Perusturvalautakunta merkitsee toimitetut lisäselvitykset tietoonsaatetuksi.

Päätös Merkittiin pöytäkirjaan, että arjen tuen palvelujohtaja Saara Paananen oli kokouksessa läsnä asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun kuluessa perusturvalautakunta päätti yksimielisesti siirtää asian uudelleen valmisteluun.

KaupunginTyöelämävalmennusyksiköltä pyydetään lisäselvityksenä Työpajan kustannukset suhteessa työllistettyjen määrään ja työllistävien yhdistysten vaikutus kaupungin talouteen. Lisäksi kokoukseen, jossa ko. asiaa käsitellään kutsutaan Työttömien Keskusjärjestöstä Irma Hirsijärvi.

Hyväksyttiin.
